

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/386/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812218015
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3812218015.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa V. J. a.s., so sídlom L., R. D. č. 7, A. XX XXX XXX, zastúpeného E. C. R., advokátom so sídlom L., X. č. XX, proti odporkyňi H. P., bytom P., J. Y. č. XXX/X, o zaplatenie XXX,XX eur s príslušenstvom, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 18. decembra 2013, č. k. 6C/58/2013-62, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom uložil odporkyňi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 252 eur spolu s úrokom z omeškania 9% ročne od 15.02.2010 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že splnenie tejto povinnosti je spoločné s povinnosťou pôvodných odporcov - C. E. a B. F. uloženej im platobným rozkazom Okresného súdu Prievidza č. k. 8Ro/314/2012-33 zo dňa 07.02.2013, pričom splnením povinnosti jedným z odporcov zaniká záväzok ostatných odporcov. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Z vykonaného dokazovania okresný súd zistil, že dňa 04.08.2009 uzavrel navrhovateľ a C. E. (pôvodne odporkyňa 1) ako dlžník zmluvu o úvere pod č. 320091779, na základe ktorej jej navrhovateľ ako veriteľ poskytol úver vo výške 500 eur za odplatu a úrok vo výške 20% istiny /poplatok za správu úveru, ktorý zahŕňa tak odplatu, tak dohodnutý úrok/ a dlžník sa zaviazal uhradiť navrhovateľovi istinu vo výške 500 eur a celkový poplatok za správu 345 eur, t.j. 845 eur v pravidelných mesačných splátkach v počte splátok 13 pri výške mesačnej splátky 65 eur. Prvá splátka bola splatná 10. deň po uzatvorení zmluvy a každá ďalšia bola splatná 30. deň po splatnosti predchádzajúcej splátky s tým, že veriteľ bol oprávnený žiadať vrátenie celej dlžnej sumy s úrokmi po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Priemerná RPMN bola ku dňu podpisu zmluvy 40,61%. Súčasťou zmluvy sú aj obchodné podmienky a rozhodcovská doložka upravené na zadnej strane zmluvy. Za spoločnosť navrhovateľa podpísala zmluvu odporkyňa H. P. (pôvodne odporkyňa3). Dňa 10.09.2009 bola uzavretá dohoda o prevzatí záväzku medzi navrhovateľom a B. F. (pôvodne odporkyňou 2), na základe ktorej prebrala záväzok v zmysle § 531 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý vznikol z titulu hore uvedenej zmluvy o úvere, a ktorý sa zaviazala splácať v mesačných splátkach po 65 eur vždy k 28. dňu v mesiaci počnúc 28.09.2009. V uvedený deň podpísala B. F. aj uznanie dlhu a dohodu o úhrade dlhu. Dňa 22.09.2009 bola uzavretá a podpísaná aj dohoda o prevzatí záväzku medzi navrhovateľom a H. P. - odporkyňou , ktorým prevzala záväzok vzniknutý z hore uvedenej zmluvy o úvere, a ktorý sa zaviazala splácať v mesačných splátkach po 65 eur počnúc 28.09.2009.Vychádzajúc zo skutkových zistení v predmetnej veci okresný súd vyhodnotil, že navrhovateľ poskytol C. E. spotrebiteľský úver v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. účinného do 10.06.2010. Popri tomuto dlžníkovi sa dlžníkom navrhovateľa stala aj B. F. a odporkyňa ,

ktoré v zmysle § 531 ods. 2 občianskeho zákonníka prevzali dlh písomnou zmluvou o prevzatí dlhu a stali sa dlžníkmi popri pôvodnom dlžníkovi. Platobným rozkazom č. k. 8Ro/314/2012-33 zo dňa 07.02.2013 bolo (po čiastočnej úprave návrhu navrhovateľom) návrhu vyhovie tak, že odporcom (C. E., B. F., H. P.) bolo uložené zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne sumu 597 eur spolu s 9% úrokom z omeškania od 15.02.2010 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 398 eur , 10 eur a nahradiť spoločne a nerozdielne trovy právneho zastúpenia 109,94 eur a ostatné trovy konania 59 eur . Odpor voči platobnému rozkazu podala len odporkyňa. Po tom, čo platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť voči pôvodným odporkyňami 1) 2) , predmetom konania zostal len nárok navrhovateľa voči odporkyňi ako dlžníčke, ktorá sa stala dlžníkom popri pôvodnom dlžníkovi. Dohoda o prevzatí záväzku z 22.09.2009 je riadne podpísaná aj odporkyňou, táto je v písomnej forme, je jasne formulovaná, určitá a zrozumiteľná a vyplýva z nej vôľa odporkyňi prebrať záväzok, ktorý je riadne identifikovaný popri pôvodnom dlžníkovi, dohoda obsahuje aj podmienky splátok úveru. Odporkyňa nepoprela uzavretie a podpísanie tejto dohody, vyslovila len pochybnosť o tom, prečo jej bola daná na podpis. Pokiaľ nemala v úmysle prevziať záväzok pôvodnej dlžníčky, nemala uzavretú dohodu podpísať o to viac ako správne poukazoval navrhovateľ, že jej museli byť známe právne následky takejto dohody, keďže za navrhovateľa sama uzatvárala pôvodnú zmluvu o úvere, musela byť zbehlá v takýchto záležitostiach. Jej obrana spočívajúca v tom, že so splátkami nemá nič spoločné a nech úver spláca pôvodná dlžnička je preto neopodstatnená a účelová. Zmluva o úvere č. 320091779 zo dňa 04.08.2009 neobsahuje zákonom predpokladané náležitosti zmluvy v zmysle § 4 ods. 2 písm. h/i/, j/k/ citovaného zákona. V zmluve nie je uvedená ročná percentuálna miera nákladov pre konkrétny úver, čo spôsobuje bezodplatnosť a bezúročnosť úveru v zmysle § 4 odst. 3 citovaného zákona. Za takýto údaj nemožno v žiadnom prípade považovať údaj v obchodných podmienkach, kde je v čl. 1. uvedená RPMN pri „splatnosti 13 mesiacov 206,73%“, pretože ide o formuláciu zodpovedajúcu nie konkrétnemu úverovému vzťahu, ale rôznych viacerým zmluvám s prípadným zhodným obsahom. Spotrebiteľ pri uzatváraní takejto zmluvy si nemôže náležite uvedomiť tento dôležitý údaj, t.j. celkové navýšenie úveru. Okrem toho celkové náklady úveru považuje súd za rozporné s § 3 ods. 10 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a zároveň aj za rozporné s dobrými mravmi. Pri poskytnutí úveru 500 eur a navýšení o 345 eur, predstavuje miera navýšenia 69%, pričom takéto navýšenie vzhľadom na všetky okolnosti je v rozpore s dobrými mravmi. Za nejasný a neurčitý údaj súd považuje v zmluve aj uvedenie ročnej úrokovej sadzby, ktorá má byť v zásade uvedená ako sadzba za jeden rok. V zmluve sa uvádza úrok 20% istiny a vo zvyšnej časti navýšenie má predstavovať poplatok za správu úveru. Je zrejmé, že takto vyjadrený úrok nie je jasným vyjadrením ročnej úrokovej sadzby, pretože úver nebol poskytnutý na dobu splácania jedného roka. Uvedené nemôže naprávať ani všeobecný údaj v Obchodných podmienkach, ktorý nie je vyjadrením ročnej úrokovej sadzby pre daný zmluvný vzťah. Postupom akým dojednal navrhovateľ úrok a celkové navýšenie dochádza k obchádzaniu jednotlivých ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z., a to § 2 písm. e/ a § 4 ods. 2 písm. j/ citovaného zákona. Ďalej v zmluve nie je uvedený údaj o výške, počte a termínoch splátok pre istinu, úroky a iné poplatky, pretože zmluva obsahuje len údaj o počte splátok a výške splátky bez rozčlenenia čo výška tejto splátky obsahuje. V zmysle uvedeného považoval okresný súd úver bez poplatkov a úrokov, preto bol návrh v časti rozdielu medzi poskytnutou istinou úveru a zaplatenou istinou úveru dôvodný a v prevyšujúcej časti okresný súd návrh zamietol ako nedôvodný. Pre úplnosť okresný súd dodal, že rozsudkom OS Žilina sp. zn. 14C/86/2012 z 02.10.2012 bola vyhlásená zmluvná podmienka, podľa ktorej v sume poplatku za správu úveru je zahrnutá aj suma úrokov, ktoré majú byť zaplatené počas doby poskytnutia úveru za neprijateľnú, preto súd i z tohto dôvodu nemôže priznať plnenie na základe tejto zmluvnej podmienky. Pokiaľ si v zmluve zmluvné strany v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka dohodli, že ich záväzkový vzťah sa bude riadiť Obchodným zákonníkom, pričom ide o zmluvu o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka, súd udáva, že daný právny vzťah založený predmetnou zmluvou o úvere je nevyhnutné posudzovať podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je absolútny obchod. Vychádzajúc zo zásady lex specialis derogat lex generalis, keď špeciálnou úpravou je zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a § 52 a nasl. ustanovení Občianskeho zákonníka, má prednosť táto špeciálna úprava pred všeobecnou úpravou v Obchodnom zákonníku. Z dôvodu, že ku dňu rozhodovania okresného súdu navrhovateľ tvrdil, že pôvodní odporcovia uhradili spolu 248 eur, úver bol poskytnutý vo výške 500 eur, je odporkyňa ako jedna zo spoločných dlžníkov povinná zaplatiť len sumu 252 eur. V zmysle § 531 ods. 2 Občianskeho zákonníka je pristupujúci dlžník spoločným dlžníkom, nejde však o solidaritu medzi ním, a pôvodným dlžníkom, preto súd vyslovil, že plnením jedného z odporcov, voči ktorým bol nárok priznaný platobným rozkazom, zaniká povinnosť ostatných odporcov tak, aby sa predišlo duplicitnému plneniu odporcov ako dlžníkov. Navrhovateľ ako veriteľ má možnosť požadovať plnenie pritom od ktoréhokoľvek dlžníka. Pokiaľ navrhovateľ uplatňoval

vyššiu sumu, ktorá zodpovedala aj navýšeniu v dôsledku neplatne dojednaného úroku, resp. poplatku za správu, okresný súd návrh zamietol. Pokiaľ ide o uplatnenú zmluvnú pokutu, ktorú navrhovateľ žiadal priznať vo výške 398,10 eur za každý začatý mesiac omeškania, začínajúc mesiacom február 2010 až do zaplatenia, súd nepriznal zmluvnú pokutu ani v tomto rozsahu, pretože dojednanie o zmluvnej pokute považuje od samého začiatku za neplatné. Zmluvná pokuta bola dohodnutá pre prípad nesplnenia záväzku podľa bodu 3 Obchodných podmienok. Výška zmluvnej pokuty sa rovnala výške mesačného poplatku za správu úveru v sume 26,54 eur, a to za každý začatý mesiac omeškania až do zaplatenia istiny vrátane poplatku za správu úveru. Táto zmluvná pokuta patrí navrhovateľovi i popri zákonných úrokoch z omeškania. Okresný súd vychádzal z toho, že dohodnutá zmluvná pokuta, ktorá ročne predstavuje 20 % z požičanej sumy 500 eur, je neprimerane vysoká a spôsobuje značnú a nepripustnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinných ako spotrebiteľov. Sankcia, ktorá už v čase začatia konania prevyšuje dvojnásobne sumu samotnej dlžnej sumy, je odhladnuc od jej povahy ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, tiež v rozpore s ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a teda neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka, a to pre rozpor s dobrými mravmi. Okrem toho poukázal na to, že dojednanie o výške zmluvnej pokuty nebolo dohodnuté individuálne, pretože zmluvnú pokutu, jej výšku a spôsob uplatnenia nemohol odporca ako spotrebiteľ nijako ovplyvniť. Navrhovateľ má stanovenú zmluvnú pokutu ako všeobecné pravidlo vopred pripravené pre každý zmluvný vzťah. S poukazom na uvedené vyhodnotil zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute ako celok za dojednanie v rozpore s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 1, ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, a teda neplatní i v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Okresný súd nepriznal zmluvnú pokutu ani v uplatnenom rozsahu, pretože z neplatného zmluvného dojednania plnenie nie je možné priznať vôbec. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 531 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a), b), § 4 ods. 1 písm. h), i), j), k), § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie odporkyňa a domáhala sa, súdiac podľa obsahu jej podania, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh zamietne. Poukazovala na rozhodnutie v obdobných veciach, vo veci vedenej na Okresnom súde v Prievidzi, sp. zn. 8C/69/2013, sp.zn.15Er/3019/2012, v ktorých bolo rozhodnuté inak a bolo určené, že dohoda o prevzatí záväzku je neplatná. Dôvodila, že len uzavrela zmluvu o úvere, a to, že sa úver nesplácal, už nie je v jej kompetencii.

Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Dôvodil, že odporkyňa dňa 22.09.2009 uzavrela s veriteľom dohodu o prevzatí záväzku, na základe ktorej prehlásila, že ku dňu podpisu predmetnej dohody preberá záväzok, ktorý vznikol na základe zmluvy o úvere č. 320091773 zo dňa 04.08.2009. Poukázal na ust. § 531 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že odporkyňa sama vlastnoručne predmetnú dohodu bez akéhokoľvek nátlaku podpísala, považuje tento úkon za platný právny úkon, s ktorým sú spojené právne účinky pristúpenia k záväzku, a preto odporkyňa vznikla povinnosť uhradiť dlh vzniknutý z uvedenej zmluvy. Súdna rozhodnutia, na ktoré poukazovala odporkyňa, sa síce týkajú rovnako navrhovateľa, v jednej veci však ide o exekučné konanie a v druhom prípade sa jedná o rozdielny skutkový stav.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Výroku rozsudku, ktorým súd prvého stupňa v prevyšujúcej časti návrh zamietol, sa odvolací súd nedotýkal, nakoľko nebol účastníkmi odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť (§ 206 O.s.p.).

Rozsudok alebo uznesenie, ktorým sa končí konanie vo veci samej, možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými pod písmenami a/ - f/ citovaného zákonného ustanovenia. Odporkyňa vo svojom odvolaní výslovne neoznačuje ani jeden z tam uvedených dôvodov na odvolanie, avšak z obsahu jej odvolania je zrejmé, že súdu prvého stupňa vyčíta nesprávnu aplikáciu ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, prípadne Občianskeho zákonníka, s tým, že poukazuje na to, že súd už v niektorých obdobných prípadoch spochybnil platnosť dohody o prevzatí záväzku v konaniach rovnakého navrhovateľa, a preto zamietol jeho nároky.

Dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) podľa súdnej praxe predstavuje mylnú aplikáciu a výklad právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

V prejednávanej veci zistil odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, že súd prvého stupňa vo veci postupoval dôsledne podľa ustanovení § 2 a § 4 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, keď skúmal, či úver, poskytnutý pôvodným dlžníkom a ku ktorému pristúpila aj odporkyňa, bol poskytnutý na základe zmluvy spĺňajúcej náležitosti podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. Zistil tak, že v zmluve nie je uvedená ročná percentuálna miera nákladov pre konkrétny úver, čo spôsobuje bezodplatnosť a bezúročnosť úveru v zmysle § 4 ods. 3 citovaného zákona. Napriek tvrdeniu navrhovateľa za takýto údaj nepovažoval údaj v obchodných podmienkach, kde je v článku 1 uvedená RPMN, že sa jedná pri splatnosti 13 mesiacov o 206,73 %, pretože ide o formuláciu zodpovedajúcu nie tomuto konkrétnemu úverovému vzťahu, ale rôznym zmluvám s prípadným zhodným obsahom. Celkové náklady úveru považoval za rozporné s § 3 ods. 10 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a zároveň aj rozporné s dobrými mravmi alebo pri poskytnutí úveru vo výške 500 eur predstavovalo navýšenie 345 eur, čo je 69 %. Takéto navýšenie, vzhľadom na všetky okolnosti považoval za rozporné s dobrými mravmi. Zároveň aj uvedenie ročnej úrokovej sadzby považoval za nejasný a neurčitý údaj v zmluve, lebo v zmluve sa uvádza úrok 20 % istiny a vo zvyšnej časti navýšenie má predstavovať poplatok za správu úveru.

Takto vyjadrený úrok nepovažoval za jasné vyjadrenie ročnej úrokovej sadzby, lebo úver nebol poskytnutý na dobu splácania len počas jedného roka. Postup, ktorým dojednal navrhovateľ úrok a celkové navýšenie, považoval za také, ktorými dochádza k obchádzaniu jednotlivých ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z., a to § 2 písm. e/ a § 4 ods. 2 písm. j/ citovaného zákona. Taktiež poukázal na to, že v zmluve nie je uvedený údaj o výške, počte a termínoch splátok pre istinu, úroky a iné poplatky, pretože zmluva obsahuje len údaj o počte splátok a výške splátok bez rozčlenenia, čo výška tejto splátky obsahuje. Súd prvého stupňa preto považoval úver za taký, ktorý je bez poplatkov a úrokov a vyslovil názor, že dlžníci majú povinnosť vrátiť veriteľovi len to, čo si požičali, t.j. 500 eur. Keďže medzitým už uhradili 248 eur, zostáva zaplatiť len 252 eur. Zaplatenie tejto sumy bolo už uložené priamym dlžníkom platobným rozkazom a keďže odporkyňa je v zmysle ust. § 531 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako pristupujúci dlžník spoločným dlžníkom, tak jej bolo uložené takisto zaplatiť túto sumu, avšak s tým, že pokiaľ niektorý z pôvodných dlžníkov túto sumu alebo jej časť zaplatí v tomto rozsahu, povinnosť odporkyne ako pristupujúceho dlžníka zanikne.

Pokiaľ odporkyňa poukazovala na rozhodnutia súdu prvého stupňa i iných, podľa jej názoru obdobných veciach, odvolací súd len zdôrazňuje, že pri svojom rozhodovaní nie je rozhodnutiami iných súdov viazaný.

Súd prvého stupňa rozhodol vo veci správne, a preto bol jeho rozsudok v napadnutej časti odvolacím súdom potvrdený.

V odvolacom konaní bol tak úspešný navrhovateľ, ktorý by mal v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania, avšak v súvislosti s odvolacím konaním mu žiadne trovy nevznikli, a preto mu neboli priznané.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom 3:0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.